

פרשת תצוה: חינוך לצניעות

1. אהרון ומשה

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה חֹשֶׁן וְאַפֹּדֹם וּמַעֲיֵל וְכֹתֶנֶת תְּשֻׁבֵץ מְצַנְפֹת וְאַבְנֵיט וְעֶשֶׂה בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחָיִךְ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי (שמות כח, ד)

2. הבגדים כמגלים מידות

כתונת מכפרת על שפיכות דמים... מכנסים מכפרים על גילוי עריות ... מצנפת מכפרת על גסי הרוח... אבנט מכפרת על הרהור הלב... חושן מכפר על הדין... אפוד מכפר על עבודה זרה... מעיל מכפר על לשון הרע... ציצץ מכפר על מעשה עזי פנים (ערכין טו, א)

3. להביש את הצניעות

אמר רב המנונא כמה הלכתא גברוותא איכא למשמע מהני קראי דחנה וחנה היא מדברת על לבה מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו רק שפתיה נעות מכאן למתפלל שיחזור בשפתיו וקולה לא ישמע מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו ויחשבה עלי לשכרה מכאן ששכור אסור להתפלל ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו' ... (ברכות לא, א-ב)

4. היעלמות שמו של משה: גילוי מתוך הסתר

עלינו לשים את לבנו לתפקידיהם הנפרדים של משה ושל אהרון: משה שלוחא דרחמנא (שליח הקב"ה) הוא, ותפקידו למסור לבני ישראל את התורה, תורת ה' תמימה, אשר שגיא אחת פוסלתה. אהרון הוא שלוחא דידן (שלוחנו שלנו) שליח עם ישראל, הנושא את שמותם על גופו בהיכנסו אל הקודש. (הגיוני משה, הרב משה בוצ'קו, תצוה)

5. עבודה כהונה: לקדש את הלבושים

עצם היותו בהיכל לבוש בגדי כהונה גדולה הוא התיקון שנבנה ממילא גם אדם עליון בלבושים אלו ונעשה התיקון בלי שום מעשה... מעלים אותו מבחינת חסד לבחינת חכמה ולכן מושחין אותו בשמן המשחה שנקרא חכמה. (בית גנזי תצוה, הרב מ. ר. לוריא, עמ' תתקכח)

6. קדושת ארץ ישראל ושכינה

הקדושה שבטבע היא קדושת ארץ ישראל, והשכינה שירדה בגלות עם ישראל הוא הכשרון להעמיד קדושה בניגוד לטבע. אבל הקדושה הלוחמת נגד הטבע אינה קדושה שלמה. (אורות, אורות התחייה, הראי"ה קוק, עמ' עז)

7. שתי בחינות בהורות: קדושה ושכינה

יש שתי בחינות בקדושת ארץ ישראל ושורש שניהם הוא משכינה בארץ ישראל. האחד הוא שהקב"ה בתחילת הבריאה השכין שכינתו שם... וכן מצינו שהמבול לא ירד בארץ ישראל (זבחים ק"ג, א-ב), ומצינו שהאבות חמדו בארץ ישראל... שהיא בחינה של שכינה בארץ ישראל ועיקר משום שכינה הוא במקום המקדש. ובחינה זו של מקום שכינה אין לו קשר עם הברואים.. אמנם הבחינה השנייה של קדושת הארץ לענין תרומות ומעשרות היא בחינה מחודשת רק כשנכנסו כלל ישראל לשם... ולענין זה צריך שלימות הבניין של כנסת ישראל שאז הם קומה שלימה.. (בית גנזי, קדושת הארץ, הרב משה רפאל לוריא, עמ' קסח).

8. חינוך לצניעות

ההכרעה היא שצריך לעסוק בנושא, כשיטת המחייבים, אך לקחת בחשבון גם את קושיות השוללים. האידיאל הוא לשלב עניינים אלה במסגרת דברים אחרים באורח טבעי. כל פרט לחוד הוא מזעזע. טיפין טיפין הוא בטל בשישים... עדיף לדבר על כל זה ביחידות. ... באופן כללי, מבחן הבשלות ללמוד נושא מסוים הוא השאלות... לאיך גיסא, לפעמים יש לקיים "את פתח לו", ואין התלמידה מעיזה לשאול כי סותמים לה את הפה, או שמרגישה מתיחות, או נתקעה בהתחמקות.. אך יש גרוע מהתחמקות והוא שקר. (חינוך באהבה, ב', הרב שלמה אבינר, עמ' 358)